

<div> <div>الف</div> <div>بسمه تعالی</div> <div>مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه</div> <div>امتحانات نیم‌سال دوم – سال تحصیلی ۹۶-۹۵</div> <div>معاونت آموزش</div> <div>اداره امتحانات</div> </div>			
موضوع:	تاریخ ۴	پایه:	۴
تاریخ:	۹۶/۰۲/۲۶	ساعت:	۱۰:۳۰
<div> نام کتاب: سیره پیشوایان، از زندگی امام باقر(ع) تا زندگی امام هادی(ع) </div>			
لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریفی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آفر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریفی ۲ نمره)			

تستی

- اصلاحات اجتماعی و مبارزه با فساد در عصر کدام یک از خلفای اموی صورت گرفت؟ **ج ۳۱۶**
 - عبدالملک بن مروان ☐
 - ولید بن یزید بن عبدالملک ☐
 - عمر بن عبدالعزیز ☒
 - یزید بن ولید بن عبدالملک ☐
- کدام گزینه در متهم ساختن هشام بن حکم به انحراف عقیده، نقش مؤثری داشته است؟ **ج ۳۷۱**
 - نقد هشام بر کتاب ارسطاطالیس ☐
 - مباحثات او با اندیشمندان فلسفه یونان ☐
 - پیروی وی از مکتب جهمیه ☒
 - گفتگوهای جسورانه هشام با امام صادق(ع) ☐
- به کدام دلیل، امام کاظم(ع) با پذیرش مناصب حکومتی از سوی رجال شایسته شیعی در دوران خود موافق بودند؟ **ب ۴۵۱**
 - سامان دهی نهضت‌های شیعی ☐
 - ایجاد چتر حمایتی برای شیعیان ☒
 - زمینه سازی برای براندازی حکومت ☐
 - آگاهی از برنامه‌های ضد شیعی عباسیان ☐
- هدف مأمون از ترجمه کتاب‌های منطق و فلسفه چه بود؟ **ا ۵۰۵**
 - تأیید مذهب معتزله ☒
 - تمایل به قیاس عقلی ☐
 - تمایل به علوم عقلی ☐
 - غنی سازی کتابخانه‌های اسلامی ☐

تشریفی

- تناقض موجود در روایات دیدار جابر بن عبدالله با امام باقر(ع) که مکان‌های متعددی را محل ملاقات وی با آن حضرت معرفی می‌کند، چگونه توجیه می‌شود؟ **۳۱۱**

در پاسخ این تناقض باید گفت: منافاتی میان این احادیث نیست؛ زیرا قرائن نشان می‌دهد که جابر روی اخلاص و ارادت خاصی که به خاندان پیامبر داشت، پیشگویی و ابلاغ سلام پیامبر را تکرار می‌کرد و می‌خواست از این طریق عظمت امام باقر(ع) بهتر روشن گردد. بنابراین اشکالی ندارد که این جریان چندبار در محل‌ها و مناسبت‌های مختلف تکرار شده باشد.
- این گفتار را که «علت ممنوعیت نقل حدیث، جلوگیری از آمیخته شدن آن با قرآن است» نقد کنید. **۳۲۸**

این سخن به دو دلیل صحیح نیست: اول اینکه روزی که رسول خدا(ص) رحلت نمود تمام آیات و سوره‌های قرآن مضبوط و معین شده بود و نویسندگان وحی و قاریان قرآن با حافظه‌های قوی خود تمام قرآن را حفظ کرده بودند و کسی نمی‌توانست چیزی از آن بردارد یا چیزی اضافه نماید. دوم اینکه قرآن از نظر فصاحت و بلاغت به گونه‌ای است که هیچ سخنی به آن شباهت ندارد تا دیگر کلام‌ها با آن اشتباه شود.
- وضعیت عصر امام صادق(ع) را به لحاظ فکری و فرهنگی تشریح کنید. **۳۵۴**

از نظر فکری و فرهنگی نیز عصر امام صادق(ع) عصر جنبش فکری و فرهنگی بود. در آن زمان شور و شوق علمی بی‌سابقه‌ای در جامعه اسلامی به وجود آمده بود و علوم مختلفی اعم از علوم اسلامی و علوم بشری پدید آمده بود.
- هدف منصور عباسی از اجرای سیاست فشار اقتصادی را توضیح دهید. **۳۹۴**

هدف منصور از این سیاست این بود که مردم همواره نیازمند و گرسنه و متکی به او باشند و در نتیجه همیشه در فکر سیر کردن شکم خود بوده، مجال اندیشه در مسائل بزرگ اجتماعی را نداشته باشند.

۵. چرا عباسیان پس از به قدرت رسیدن، بهره‌برداری از عوامل مذهبی به نفع حکومت را رواج دادند؟ ۴۴۱
چون عباسیان نمی‌خواستند فقط زمامدار سیاسی شناخته شوند، بلکه می‌خواستند در عین زمامداری، وجهه دینی و رنگ مذهبی نیز به خود بگیرند تا از این رهگذر از احترام در افکار عمومی برخوردار گردند.

۶. علت کاهش فشار هارون عباسی بر امام رضا(ع) پس از شهادت امام کاظم(ع) را توضیح دهید. ۴۶۸
علت مهم این کاهش فشار از سوی هارون، نگرانی وی از عواقب قتل موسی بن جعفر(ع) بود؛ زیرا گرچه هارون برای کتمان این جنایت تلاش فراوانی کرد، اما سرانجام جریان فاش شد و موجب نفرت و انزجار مردم گردید و هارون می‌کوشید تا خود را از این جنایت تبرئه سازد.

۷. دو دلیل از دلایلی را بنویسید که بر اساس آنها امام رضا(ع) ولایتعهدی مأمون را پذیرفت. ۴۹۰-۱
۱. حفظ جان خود و شیعیان؛ ۲. اعتراف ضمنی عباسیان به سهم علویان در حکومت؛ ۳. حضور خاندان پیامبر(ص) در صحنه سیاست؛ ۴. افشای چهره واقعی مأمون (افشای نیت و اهداف وی).

۸. دو انگیزه مأمون از برگزاری جلسات مناظره با حضور امام رضا(ع) را بنویسید. ۵۱۱-۲
۱. هدف مأمون این بود که به پندار خویش، مقام امام را در انظار مردم پایین بیاورد؛ ۲. مأمون می‌خواست مقام والای امام هشتم را تنها در بعد علمی منحصر کند و تدریجاً امام را از مسایل سیاسی کنار بزند؛ ۳. هدف دیگر مأمون از برگزاری جلسات مناظره، سرگرم سازی افکار عمومی از مسائل اصلی جامعه و ضعف های حکومت خود بود؛ ۴. مأمون خود آدم بی فضلی نبود و تمایل داشت به عنوان یک زمامدار عالم در جامعه اسلامی معرفی گردد و عشق او به علم و دانش را همگان باور کنند و یک امتیاز برای حکومت او باشد.

۹. دو مورد از انگیزه‌های مأمون برای تزویج دختر خود به امام جواد(ع) را توضیح دهید. ۵۵۸
۱. با فرستادن دختر خود به خانه امام(ع) آن حضرت را برای همیشه زیر نظر داشته باشد؛ ۲. امام(ع) را با دربار پر عیش و نوش خود مرتبط بسازد و آن بزرگوار را به لهو و لعب بکشاند و به قداست آن حضرت لطمه وارد سازد؛ ۳. علویان را از اعتراض و قیام بر ضد خود بازدارد و خود را دوستدار آنان وانمود کند؛ ۴. عوام‌فریبی: مأمون گاهی می‌گفت من به این وصلت اقدام کردم تا ابوجعفر از دخترم صاحب فرزند گردد و من پدر بزرگ کودکی باشم که از نسل پیامبر(ص) و علی بن ابیطالب(ع) است.